

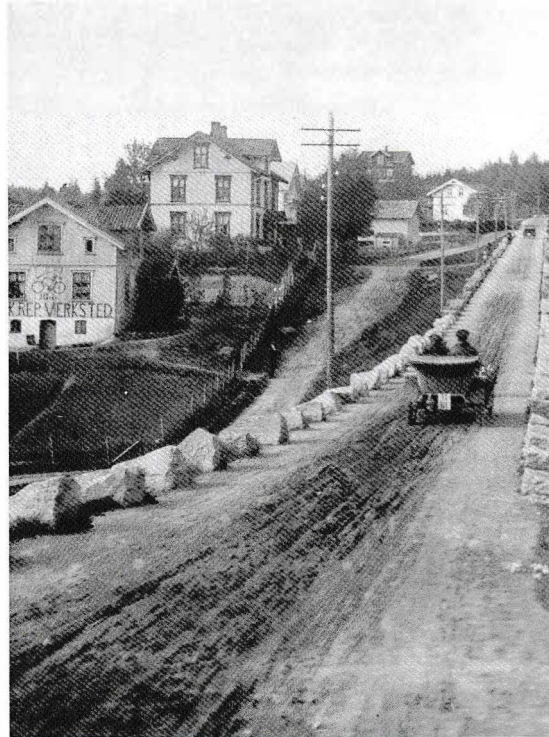
«Landsbyen Vandugbakken»

I sin tid en travel handlegate

Av Kjell-Harry Olausen

Området langs – og rundt Vandugbakken sto i sin tid frem som en egen bydel i Mysen, som «Landsbyen Vandugbakken».

Her var det i sin tid et blomstrende forretningsliv, noe som tok seg vesentlig opp i tiden etter freden i 1945. Da ble det fart i boligbyggingen i Mysen, og på 1950-tallet kom for eksempel utbyggingen av et nytt boligområde på Sorenskriverjordet, og nesten samtidig kom borettslaget i Tittutveien. I tillegg kom det fart i annen privat boligbygging, og den nye befolkningstettheten langs bakken og dennes umiddelbare nærhet ga grobunn for en oppblomstring av handel og næringsvirksomhet i området.

«Nye Vandugbakken» som ble bygget i 1912.
Foto: Narve Skarpmoen.

Litt historie om Vandugbakken

Vandugbakken i nåværende trasé ble etablert i 1912 som et resultat av et sterkt ønske både fra forsvarets side og fra Mysen kommune om å bedre forbindelsen mellom Høytorp fort og Mysen sentrum. En ting var at Høytorp fort fikk mye av sine forsyninger fra Mysen, men man anså nok også at en rettere og bedre forbindelse hadde en strategisk betydning rent forsvarsmessig.

Før denne tiden var det to alternativer for å komme mellom disse to stedene: Den ene gikk i hovedsak langs den traséen Vandugveien har i dag, mens den andre gikk ned i dumpa

vest for dagens Vandugbakke-trasé og videre opp «Bratter'n», det vil si langs Gamleveien og videre nordover mot Momarken.

Den nye Vandugbakken fikk til og med brostein et stykke oppover fra Bergerkrysset, så det ble lagt stor vekt på at denne veien skulle fremstå som en hovedvei i Mysen. Vandugbakken, sammen med Smedgata, var en del av hovedveisystemet nord/syd, fra Halden i syd og nordover mot Lillestrøm. Det hører for øvrig med til historien at Mysen kommune foretok en stor og omfattende vei- og gateutbygging

Nedre del av Vandugbakken sett fra kornsiloen. Lagerbygget til Hans S. Olsen til høyre under oppføring. Den tidligere silomesterboligen nede til venstre i bildekanten. Foto fra Indre Smaalenenes Avis.

i Mysen sentrum. Smedgata fikk for eksempel også brosteinbelegging i denne perioden. Dette var et resultat av en moderne og fremtidsrettet reguleringsplan for Mysen, vedtatt i 1922.

Hva skjedde så?

Nå ble det fart i utbygging og etablering av flere butikker i denne ny «bydelen» i Mysen. På sett og vis fikk Vandugbakken to atskilte handelssentre.

«Landsbyens» bynære del

Det første «senteret» er konsentrert i området fra Bergerkrysset og opp til Herman Thoresens gate. Her

I gården til brødrene Mysen, i Bergerkrysset, drev Bjarne Berger sin kolonialforretning. Postkort: Jul Aage Krosby.

kan vi starte med hjørnegården i krysset mellom Vandugbakken og Folkenborgveien. Her drev i mange år *Bjarne Berger* sin kolonialbutikk sammen med kona *Valborg*. Dette var foreldrene til den senere velkjente idrettsmannen i Mysen idrettsforening, *Bjørnulf*. Jeg var ofte innom *Berger'n* for å handle etter at vi hadde flyttet til *Aas-gården* som lå vis-à-vis, faktisk med adresse *Vandugbakken*, selv om jeg hårdnakket hevder at adressen likeså godt kunne vært *Smedgata*!

I tillegg til *Berger* sin kolonialbutikk, etablerte *Trygve «Corner» Fredsvold* sin elektriske forretning i et lite rom ved siden av kolonialen. Der kjøpte vi for øvrig vårt første kjøleskap, brukt og på avbetaling. Butikken til *Corner'n* var bare på rundt 12 m², så han benyttet anledningen til å flytte butikken inn i nytt bygg på andre siden av krysset, i forretningsgården til *Arne Gimmingsrud*, som ble satt opp i 1957. Men han var fortsatt *Corner'n*. *Corner'n* var driftig og pågående i sin handel og var rask med leveranser. En gang skrev russen en plakat på vinduet hans natt til 17. mai : «Vi bringer før De ringer». Det var faktisk mange som fikk et kjøleskap eller et nytt fjernsyn på plass hjemme før de egentlig hadde tenkt på kjøp. Da gikk oftest kjøpet i orden og varene ble stående for godt.

I samme vendingen kan jeg nevne at *Oddvar Olsen* hadde sitt blikkeslagerverksted i «*Kvartrullen*» som var et lite bygg på tomte til *Aas-gården*.

Så kommer vi til naboen til *Aas-gården* (også benevnt som *Lier-gården*). Der holdt *urmakerbutikken* til *Svennebygutta* til. De var fem brødre og to søstere som bodde her, og den lille

Bergerkrysset med Aas-gården til venstre og Kvartrullen til høyre. Foto: Indre Smaalenenes Avis.

butikken, som var et kjennemerke på 1950-tallet, lå et par trappetrinn ned fra gatenivået. Der kjøpte for øvrig mamma min første klokke, et armbåndsur som jeg fikk til konfirmasjonen. «*Svennebyene*» var riktig hyggelige og hadde alltid et glass saft og et kakestykke på lur med servering i hagen.

Så kommer vi til *Hans S. Olsen* sin butikk med byggevarer og husholdningsredskaper. I min tid var det *Håkon* som regjerte i butikken. 1950–60-tallet var en travel handleperiode. Landet skulle jo bygges igjen med boliger til alle. *Hans S. Olsen* hadde flere lastebiler som hadde travle dager med å kjøre ut byggevarer til forskjellige byggeplasser i hele regionen. Med så mange biler var det nok naturlig at *Olsen* også hadde bensinstasjon ved butikken. Jeg husker godt en spesiell lastebil som hadde en halv førerhytte. Dette hadde sin praktiske årsak i at man kjørte ut armeringsjern med denne bilen. Stengene var så lange at de nådde frem til fronten av bilen. Neste generasjon *Olsen*, *Jan «Janne»*, fortsatt driften frem til vår tid.

Hans Samuel Olsen oppførte denne gården i 1918, og postkontoret flyttet inn her i 1919, og flyttet ut i 1933. Foto fra kalender.

Ved siden av bygget til Olsen ble det bygget et nytt bygg på 1950-tallet. Der etablerte *Mysen Dampvaskeri & Renseri* seg, i to etasjer. Dette var en blomstrende bedrift som etter hvert vokste ut av lokalene i Vandugbakken. Da Mysen kommune ikke kunne skaffe ny tomt, ble bedriften flyttet til Rakkestad.

Neste butikk og bedrift var *møbelverkstedet og butikken til Ole Strengen* nede i dumpa. Der var det et stort verksted i flere etasjer hvor det var stor møbelproduksjon i mange år. Men på 1950-tallet ble det bygget et tilbygg ut mot Vandugbakken som skulle gi plass til ny og moderne møbelbutikk, og med leilighet i andre etasje. En historie fra byggeperioden: Det var søndagsmorgen en tidlig vinterdag. Da gikk det som en løpeild i Smedgata at en bil lå nede i

byggegropa, og alle måtte dit for å se. Bilen lå der, som fortalt, men føreren var borte vekk. Ingen fant ham før langt ut på dagen. Da satt han hjemme i egen stue, like hel.

I dag er møbelbutikken solgt og flyttet til Mørstadsenteret. Lokalene er endret til boliger og det store møbelverkstedet er revet.

Ved siden av møbelverkstedet og butikken kom det et nytt bygg tidlig på 1960-tallet. Her bygde *Dramstad* et stort bygg som i de første årene inneholdt et

Ole Strengen & Sønn

Fabrikasjon og utsalg av møbler

Mysen - Telefon 1302

*min*matkjøkken, og med leilighet i andre etasje. Denne virksomheten ble nok ikke så langvarig da sjenerende lukt og støy medførte mange naboklager. En tid var det også en *bilforretning* i bygget, der salget av britiske Marina var en slager. Det var da butikk i første etasje og verksted i underetasjen.

Dette hadde også sin periode, men bygget er fortsatt i drift for næring. I dag er det verksted for skifting av bilglass der, Riis bilglass, samt poleringsverksted med bilvedlikehold.

Siste virksomhet som må omtales i denne nedre delen av Vandugbakken lå på andre siden av Vandugbakken, nede i dumpa. Der hadde *Smerkerud* sin lille butikk noen år med salg av *jakt- og fiskeartikler*. Jeg husker jeg var innom der en gang. Eieren var samtidig billettør på kinoen og han var kjempestreng mot oss, så et snev av redsel var nok grunnen til færre besøk. I dag er dette lille huset revet og er historie det også.

Mens vi er i denne nedre delen, så får jeg ta med «*Skrivergården*». Der holdt sorenskriveren til, med bolig i det gamle sveitserbygget og med kontorene i et sidebygg. På 1950-tallet var det *Jørstad Hansen* som var sorenskriver, en hyggelig «gammel» mann (alle var jo gamle den gangen) som jeg husker godt. Mamma var vaskehjelp i huset, og da ble det mange besøk der. Jeg ble god-venn med hunden deres, en stor hvit husky.

«Landsbyens» øvre del

Så kommer vi videre oppover bakken, til den «virkelige» landsbyen. Her kan vi starte med snekkerverkstedet: «*Det skakke værste*». Dette verkstedet lå i krysset Vandugbakken/ Lillebyveien

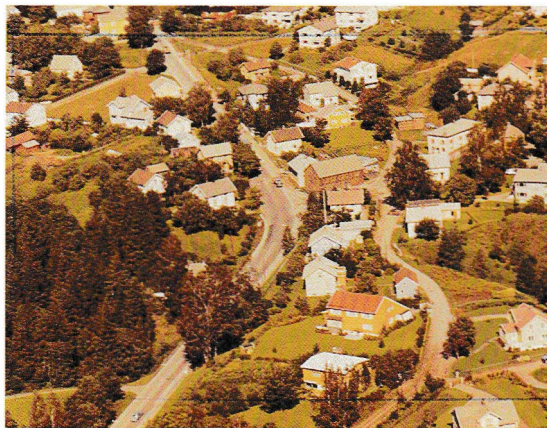
og var et stort bygg i treverk over tre etasjer. Navnet «*Det skakke værste*» kom av at det var blitt skjevt i en grunnutglidning, men det fungerte bra likevel til formålet. Virksomheten ble avviklet i 1974 og bygningen ble revet.

Et stykke fra «*Det skakke værste*» kom etter hvert et nytt snekkerverksted, «*Stemmeværste*» til *Edvin Stemme* i Lillebyveien. Dette er i dag også blitt boligbygg.

Når vi skal omtale butikk- og næringsvirksomheten i «Landsbyen Vandugbakken» må jeg vel ta med «*Dahlstrømbua*» også. Den kiosken lå i hagen til malermester *Smerkerud*, og hadde alt som hjertet begjærte: alt fra smågodt til spesielle blader for de mer voksne.

På andre siden av bakken kommer vi så til huset og butikken til *Gunnar Hansen* – «*Fiske-Hansen*». Dette var en spesialbutikk med fersk fisk på menyen «*nesten*» hver dag. *Fiske-Hansen* solgte nok ikke bare til folket i landsbyen Vandugbakken, det kom nok en del slengere også fra sentrum.

Det var også en *bakeri-filial* i huset, drevet av *Østreng*, og senere av *Liland*.

Vandugbakken med «*dert skakke værste*» sentralt i bilde (*brun to-etasjes bygning*). Foto: *Widerøe*.

GUNNAR ØSTERENG

Vandugbakken - Mysen

Telefon 1478

På Mysen lider ingen nød
hos oss får De både KAKER
og BRØD

Etter hvert som folk flest ble mer mobile, ble fiskeforretningen i Vandugbakken flyttet ned til et nytt lokale i Havnaas-gården. Etter den tid har det vært en variert bruk av forretningslokalet som Hansen forlot, blant annet var det dyrebutikk der noen år. I dag er huset bygd om til boliger.

I huset bakenfor bodde *Arne og Svanhild Støen*, med sine barn. Ekteparet etablerte en broderi- og manufakturbedrift, «Myco», i et utbygg på huset sitt i Vandugbakken 51 i 1949. Her drev Svanhild systue med to ansatte damer. I tillegg hadde de to til tre damer som sydde hjemme på leilighetoppdrag. Firmaet sydde sengetøy som dynetrekk og putevar,

gjør med brodert monogram eller andre dekorasjoner, bluser med broderte pyntekrager og andre produkter i samme produksjonslinje. De var tidlig ute med å sy konfirmantkapper. De sydde også stoffknapper. Bedriften ble avviklet i 1969.

Når vi er her oppe, må jeg nevne *kolonialen ved Titutt borettslag* som kom på 1950-tallet. Da ble det etablert en liten nærbutikk i det første huset du kommer til når du kjører langs Olaf Funderuds vei. Dette var en filial for kjøpmann *Thorolf Glørud* som drev kolonial i David Blids gate på Mysen. Det var jo tidsriktig på 1950-tallet at det ble etablert nærbutikker med tanke på at folk flest ikke hadde bil, og at de fleste derfor måtte gå til butikken for å handle. Dette lokalet er i dag bolig, som de fleste andre tidligere butikklokalene i Vandugbakken.

Neste virksomhet er kolonialbutikken som *Torgeir Valebjørg* etablerte i *Dagny Christensens* nybygde forretningsgård i 1923, Vandugbakken 55. *Kona Anna* var driftig handelsdame og tok over

Bjørn Smestads forretning i Vandugbakken til venstre, som han overtok etter forrige driver, *Andreas Øvstegård* i 1958. *Hans Lies* kolonia til høyre i bildet. Postkort: *Jul Aage Krosby*.

ledelsen av butikken da mannen ble syk. Han døde i 1950. Einar Nøkleby leide så forretningen av Anna fra 1951–55, et forhold Ragnvald Øvstegård gikk inn i fra 1955-58.

I denne perioden drev søstrene Borghild Aas og Klara Eriksen en systue for lampeskjermer i den nederste delen av butikken.

I 1958 kjøpte Bjørn Smedstad og kona eiendommen. De drev butikken videre i tre tiår. Bjørn og kona bodde selv i andre etasje i gården, og drev butikken med varer over disk som alle andre i tiden før selvbetjeningen. Dette innebar at man kunne bestille en kvart kilo kaffe, som ble malt i en kvern på stedet og fylt direkte i pose. Da ble det nymalt kaffe. Så kunne det bes om en halv kilo mel, en kilo poteter og så videre. Deretter ble prisene summert for hånd og betalt. Noen kunne nok også få varene på «krita» når det var smått med penger. Bjørn forhandlet også parafin og fyringsolje, samt plantevernmidler.

Men etter hvert innhentet moderne tider butikken. Bjørn og kona foretok en modernisering med selvbetjening og en fast kasse. Da kom «kjøpesenterperioden» til Vandugbakken. Bjørn døde i 1990 og kolonialbutikken ble lagt ned.

Neste bygg var forretningsbygget til Arthur Skofterud. Han regnes som det moderne Momarkedets «far» og var instrumental i etableringen av dette i 1950. I dette rommelige bygget drev han selv det vi kan kalle en kortvareforretning i mange år. Arthur hadde alt som kunne ønskes innen kioskarer, tobakk og sigaretter.

I bygget var det i tillegg en kjøttvareforretning som var filial for slakter Myrvang på Mysen.

Jule-gaver

til forskjellige priser for hele familien finnes hos meg.
Stort utvalg i konfekt og sjokolade.

Arthur Skofterud
Mysen. Tlf. 1327.

Kjøttvarefilialen ble senere solgt til Alf Kjekerud som fortsatte videre til virksomheten i bakken opphørte.

I tillegg rommet bygget Karin Hagens manufaktur. Hun etablerte denne i 1955 og drev den til den ble avviklet i 1971.

KJELL MYRVANG
MYSEN
Kjøtt en gros og detail
PØLSEMAKERI - SLAKTERI - RØYKERI
Tlf. forretningen 1531, pølsemakeriet 1358
Filial Vandugbakkens Kjøttforretning
Telefon 1366

Vandugbakkens Kjøttforretning
MYSEN - TELEFON 891366 - POSTGIRO 38756

Eksped.	Dato	Kr.	Øre
	22-12-70		
Biff		13.50	
Kakula		6.00	
Kål		3.28	
rotter		1.74	
agurk		2.30	
ribbe		66.70	
2 pk kumpe		4.80	
1/2 vare		46.50	
		Kr 143.92	

Ved bytning må notaen medbringes.

Kvittering for kjøpte kjøttvarer. Utlånt av Jul Aage Krosby.

Hele bygget er for lengst bygd om til leiligheter.

Ved siden av bygget til Arthur lå et lite murhus som i mange år var kontorbygg for *Mysen og omegn Røde Kors*. Her regjerte Einar Nøkleby som forretningsfører og daglig leder for foreningen i mange år. Siden ble virksomheten flyttet ned til Mysen i den gamle villaen etter *lensmann Johansen* i Storgata.

Tvers over gata lå neste butikk, kolonialbutikken til *Hans Lie*. Dette bygget lå helt ute mot Vandugbakken og hadde således en strategisk beliggenhet med trapp inn direkte fra gata. Heldigvis var det liten trafikk på den tiden, så det gikk bra. Jeg husker jeg var innom butikken flere ganger i barndommen på tur i Vandugbakken. Hans var alltid blid, og du følte deg velkommen, selv om det bare ble en handel for noen ører. Men så kom det krav om å anlegge et fortau langs Vandugbakken. Da ble bygget innløst og revet for å få plass til dette. Hans bygde da ny bolig bak forretningsgården, som ble revet.

Hans var som en institusjon i området. Litt historie om han må fortelles med hjelp av sønnen *Hans Petter (Petter'n)*. *Dag Mysen* har formet denne fortellingen:

Hans Lie

Hans Lie (1908–1990) var opprinnelig Ørje-gutt og vokste opp med bo i Lies hotell, sammen med foreldrene og tre søstre. Fjorten år gammel begynte han i landhandleriet til *Norvald Fløvik* på Ørje. Her ble han værende i 12 år, fikk opplæring og bred erfaring i denne brede og krevende handle-profilen.

Bli med i høstens store premiekonkurranse De også!

Blide De og Deres kunder må være med i den store Viking Melk konkurransen. Våre agenter skaffer Dem morsomme vinduskilt og smilende fiske konkurrans-plakater som får kundene inn i Deres forretning, hvor De kan utlevere innbydelse til å være med i høstens store konkurranse. De selv og Deres betjening er velkommen til å delta i tevlingen om Viking-Ferden til Sveits og høyfjellsterien i Norge.

Les om konkurransen i bilaget som følger dette nummer av Norges Kjøbmannsblad. Heleides farvestående annonser i alle ledende ukelblad i september vil gjøre konkurransen kjent og hjelpe Dem å selge mere Viking Melk.

Vinduskilten som De vil få fra våre agenter.

A/S DE NORSKE MELKEFABRIKER 1151

Hans Lie i en annonse for Viking melk fra A/s De norske melkefabrikker.

Underveis tok han et semester fri og gikk Otto Treiders handelsskole i Oslo.

I 1934 kjøpte Hans huset og landhandleriet til *Mathias Ulrichsen* i Vandugbakken 36. Her hadde Ulrichsen startet butikk året før. Han var salmakermester og begynte i stedet salmakerverksted i Askim, der han utvidet med engrosvirksomhet i salmakerartikler.

Hans var glad i å drive butikk, og tiden fra 1934 til 1940 var gode handelsår. Da var depresjonen begynt å vike for en gryende optimisme. Men krigen kom med mangel på varer og rasjonering, noe som fortsatt videre ut i 1940-årene. Det var ingen sak å få solgt varene, utfordringen var å få tak i dem. Men Hans var sosial og godt likt med et

stort nettverk. Så via mange kanaler fikk han nok varer til butikken til å holde hjula i gang også i denne tiden.

I 1942 giftet han seg med *Edel Hansen* (1908–71). Hun var ekspeditrise hos A. Lie i Mysen og kom til Mysen som ung pike. Faren drev bakerbutikk i Vandugbakken 36 før Hans kom inn i bildet. Slik stiftet hun familie i det samme huset som voksen. Her arbeidet hun i butikken sammen med mannen sin resten av sin levetid. Sønnen Hans Petter (f. 1943) vokste derfor opp i og med butikken. Familien bodde i andre etasje.

Hans Lie var en institusjon i miljøet rundt Vandugbakken. Sent og tidlig var han på plass i butikken, og var av de som alltid var blid mot alle. I tillegg var han god på å observere sine medmennesker og kunne derfor komme med gode og morsomme replikker på en godlynt måte. Han var glad i barn og hadde like godt øye for sine små kunder som han hadde for de voksne. Han hadde utømmelige kilder med drops som han stakk til dem når ingen voksne så det. Og hver 17. mai spanderte han brus på alle ungene i nabolaget.

60-årene kom med forandringer i handelsmønsteret. Da var butikken forlenget blitt en ren dagligvarebutikk. For Hans skjedde det i 1952. Da utvidet han butikken og formet den for dagligvarer alene. Frem mot 1970 formet han butikken til selvbetjening light, slik at han fremdeles kunne hjelpe kundene og yte service. Kundekontakten var viktig på alle måter.

I 1971 døde Edel. Hans mistet kompanjongen og partneren sin. Da ble butikken enda mer viktig. Livet i butikken hjalp ham gjennom sorgen og

Butikken til Hans Lie i Vandugbakken før omgjøringen. Foto: Ukjent.

ga mening og livsmot på nytt. Ved siden av engasjementet i butikken var det Rotary som fanget Hans sin interesse. Her var han medlem fra 1958.

Gjennom årene ble det mange som var medarbeidere i butikken sammen med Hans og Edel. Flere av barna i nabolaget fikk sin første jobberfaring som visergutt for varebringning, noe som var vanlig på den tiden. Miljøet i butikken var godt og trivelig. Selv en slik forholdsvis liten butikk hadde på det meste to ansatte pluss visergutt. Derfor ble det ganske store ringvirkninger i omkretsen rundt.

Hans holdt på i butikken til han var 74 år. Også da hadde han en dame ved siden av seg for å hjelpe til, selv om det delvis var selvbetjening. Det viser hvor viktig omgangen med kundene var for ham.

Pensjonisten ga seg med butikken i 1982. Da var tiden for denne type lokale småbutikker egentlig over. Hans Petter og faren bygde nytt hus bak forretningsgården som ble revet for å gi

plass til fortau. Her bodde Hans til han døde i 1990.

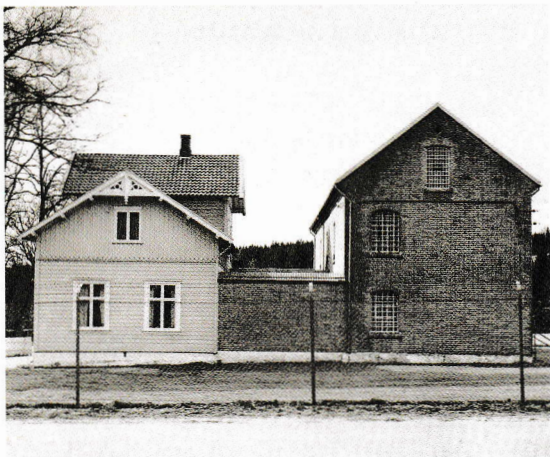
Videre oppover bakken

Neste næringsvirksomhet i Vandugbakken var *ei lita bu i krysset Vandugbakken/ Ileveien*, vis-à-vis der Festningsveien (nå Komandantveien) kommer ned. Denne bua hadde nok en kort livshistorie, men var en del av virksomhetene på 1950-tallet.

Inne i Ileveien var det også en tid også *blikkenslagerverksted*, med siste eier og driver som var *Thor Hansen*.

Om vi da hadde tatt en tur opp Festningsveien, hadde vi kommet til *Høytorp fort* som ble bygget i 1912–18 som et resultat av Karlstad-freden. I tiårene etter andre verdenskrig var det militær virksomhet ved fortet. Denne bidro til travelhet i «landsbyen».

Det gjorde også *travbanen* når det var travløp, og *Momarkedet* i en tre ukers periode rundt og under selve markedsdagene. *Eidsberg Hjelpefengsel* var også en del av «landsby-miljøet». Fengselblokka var et bygg oppført i tegl. Ved siden av sto en staselig sveitserbolig der direktøren hadde

Eidsberg hjelpefengsel fotografert 1960.

Momarken Kafé

Innehaver: Arne E. Olsen
MOMARKEN - MYSEN

Beliggenhet ved Momarken
veikryss
Riksvej Oslo - Ørje - Halden

Kaffe - Melk - Mineralvann
Smørbrød - Kaker og
forfriskninger

**I sommersesongen friluft-
servering**

sin bolig. Senere statsminister Einar Gerhardsen måtte sone et kort opphold her under sitt rekrutttopphold på Høytorp fort, fordi han var pasifist.

I etterkrigstiden kunne vi stoppe og ta en kopp kaffe på *Momarken kafé*, som var i et lite tilbygg til en villa vis-à-vis «Østby-porten» inn til travbanen. Men nå nærmer vi oss slutten på vår vandring langs Vandugbakken og det aktive landsbypreget bakken hadde.

I «Haakon» nr. 12 har vi en lengre artikkel om *Momarken Landhandel* i Momarkenkrysset, der det nå er en helt ny Spar-butikk. Denne landhandelen hadde lange aner bakover. Her drev *Ole Kasbo og kona* i mange år, og var de siste som drev forretning her før kolonialbutikken opphørte i 1991. Som vanlig på denne tiden, bodde Kasbo i en leilighet over butikken, noe som var praktisk på mange måter.

Etter at kolonialbutikken opphørte,

tok Olaf Dramstad lokalene i bruk der han i noen år drev «Kjøkkenhuset», det vil si salg av kjøkkeninnredninger. I lagerbygget hadde han samtidig et glassmesterverksted. Etter dette var det en periode med tatovering i lokalene. I dag er dette bygget revet. Som nevnt er en ny Spar-butikk kommet opp i stedet, som fortsettelse av gamle handelstradisjoner.

Som en kuriositet kan jeg nevne at det en tid på 1960-taller ble etablert kjølfryseboks i et bygg ved krysset. Dette var i den tiden frysing av ferskvarer som kjøtt og andre matvarer ble introdusert, men før alle husstander fikk egen fryseboks hjemme. Noe av årsaken til at frysing av matvarer ble populært var nok at den populære programlederen fra NRK, Rolf Kirkvaag, ble ansatt som direktør for «dypfrysings-kontoret» i 1959 og frem til 1969. Kirkvaag var godt kjent som datidens «kjendis» gjennom utallige programmer i NRK. Valget av Rolf Kirkvaag som direktør var nok smart. Nå skulle alle ha tilgang til å fryse ned matvarer. Med dette som bakteppe gikk det ikke lenge før salget av hjemmefrysere tok av, alle skulle nå ta det helt ut og ha en egen fryseboks. Det medførte at denne utleievirksomheten fikk en forholdsvis kort «karriere».

BRØDR. KASBO
Tlf. 1450 - Momarken - Mysen
Assortert LANDHANDEL
BØKER og UKEBLADER
BENSIN og OLJER

Sluttord

Som det fremgår av denne fortellingen, var det stor aktivitet i gata fra tiden før krigen og til opp mot 1980-tallet. Nå må jeg riktignok si som sant er: en del av denne «landsbyen» lå utenfor Mysen kommunes grense mot Eidsberg kommune. Kommunegrensa i nord gikk faktisk langs Ileveien og Festningsveien og ned Lillebyveien. Det vil si at kiosken ved Ileveien, Høytorp fort, travbanen og markedsplassen, fengselet og området videre mot Momarkenkrysset lå i Eidsberg kommune. Men vi får se stort på det: «Landsbyen Vandugbakken» gikk fra Bergerkrysset og opp til Momarkenkrysset og må sies å være en integrert del av Mysens nærings- og butikkhistorie.

Kilder

- Hans Wåler: Mysenleksikon.
- Hans Petter Lie.
- Harald Støen.
- Marit Knarvik.

Våre forretninger fører stadig fra lager følgende varer:

Kolonial Manufaktur Skotøy	Kraftfôr Gjøcning Fro	Glass Stentøy m. m.
BRØDR. SMESTAD	O. SMESTAD	
<small>Telfon 3432 — 3820 — Telfon 3412</small>	<small>Telfon 3434 — 3436 — Telfon 3438</small>	